

cesarja Franc Jožefa“, in razne druge črtice, smešnice in povesti, nekatere prav zanimive in dovtipne, n. pr. „Kako sem medveda vjel“, a tudi jako romantične, n. pr. „Moj stric“. Oblika ni povsem pravilna, vendar mnogo boljša nego v časopisu iste založbe, v „Glasu Naroda“. Vsekako kaže izdajatelj tudi pri „Koledarju“ čvrsto podjetnost.

Ilustrovani narodni koledar 1900. Leto XI. Uredil in izdal Dragotin Hribar v Celju. 8°. Str. 141. Cena eleg. vez. 2 K, broš. 1 K 40 h. — V zabavnem delu je novoletno voščilo po zaplembi (ker je državno pravdnitvo zaplenilo prvotno pesem), življenjepisi: „Marija Murnikova“, „dr. Jakob Ploj“, „Jožef Podmilšak“, „Blaž Potočnik“, opis „Vrhnika in nova železnična proga Ljubljana-Vrhnika“, nadalje par črtic, par pesmic in pregled važnejših dogodkov minulega leta. Tudi več slik nam podaje koledar, in sicer tri v barvah. Precej dobro je pogojen Gornji grad, „Vaja na glasovirju“ je tudi okusna, a „Čar cvetja“ kaže več blaziranosti kakor čarobnosti.

Koledar katol. tiskovnega društva v Ljubljani za leto 1900. VII. letnik (v 16°, 2 K) je letos zanimiv zaradi „Vrtnega koledarja“, lepih anekdot „Quodlibet“, koristnih svetov v „Bolezni in zdravila“, in običajne „Ocene slovenskih knjig za mladino in ljudstvo.“

Pratika za navadno leto 1900. V Ljubljani. Natisnili in založili J. Blasnikovi nasledniki. Poučna vsebina je ljudstvu primerna.

Hrvaška književnost.

Knjige društva sv. Jeronima za god. 1899.

Kakor vsako leto, tako opozarjamo tudi letos svoje čitatelje na knjige tega prekornostnega hrvaškega društva. Društvo je izdalo za l. 1899. štiri knjige.

1. *Ruža.* Pripovijest iz seljačkov života. Napisal Josip Zorić, župnik prozorski. 8°. Str. 108. — Zorić je plodovit pisatelj. Jeronimsko društvo je izdalo pred nekaj leti dve njegovi povesti: „Grof Borovački“ in „Segregacija v Jurjevici“, a v podlistku „Obzora“ je napisal tudi nekoliko obširnih povestij iz minulih let. Kdor bi Zorićeve povesti postavil pod kritično steklo, našel bi v njih pač mnogo nedostatkov. Giblje se premalo na realnih tleh, večina njegovih junakov in junakinj je vzor vsega dobrega in vseh krepostij; to so ljudje, kakršnih sploh med tem pregrešnim svetom ni; dejanje se zamotava, a naposled se vse po raznih slučajih razvozla prav srečno. In vendar narod Zorića bere in bere, priljubljen se mu je ko malo-kateri pisatelj, ker mu umeva govoriti k srcu, izvabiti solze v očesih in vzbuditi pobožna, domoljubna in krepostna čustva. Mislim, da Zorić s tem več koristi, kakor pa da bi podal narodu povest, pi-

sano po vseh pravilih, a narod bi ostal hladen in ga morda celo ne hotel brati. Tako je tudi z Ružo. Vid in Luca Bilović sprejmeta v svojo hišo ravno na sveti večer ubogo popotno Stano z dvema otrokoma. Stana ostane v hiši, in njena hči Ruža se kmalo razcvete v lepo deklico. Bilovićev sin Nikola se vrne od vojakov in se zagleda v Ružo. Bila bi srečna cela hiša, da se ne vrne iz zapora hudobni sorodnik Blaž, kateri spletkari, tako da odideta Stana in Ruža od hiše, da ne povesta nikomur, kam. Naposled se vendar Blaž poboljša, a Nikola oboli, ali se v mestu snide zopet z Ružo, pa se tako naposled povest srečno dovrši z ženitnino in z boljšo bodočnostjo. Narod je že dobil to najnovjšo Zorićevo povest v roke in prebira jo z velikim veseljem, kar je znak, da je pisatelj zadel pravo struno.

2. *Život blašene Djevice Marije, presvete Matere božje.* Napisal dr. Josip Pazman. 8°. Str. 158. — S tem zvezkom je dovršil pisatelj svoje lepo delo o Materi Božji. Ta zvezek opisuje Marijino življenje od bega v Egipt do slavnega kronanja v nebesih. Ljudje bodo to življenje rajši prebirali nego življenje Jezusovo, katero je društvo pred nekoliko leti izdalo, ker je bilo premalo poljudno in pripravno za prosti narod. Pripovedovanje teče pisatelju gladko, jezik mu je lep in lahko umeven. Knjigo krasijo res lepe slike, le škoda, da se je tiskarna premalo zanje trudila.

3. *Uputa u ratarstvo.* Knjiga I. *Livadarstvo,* obradio Milan pl Eissenthal in *Gospodarstvena uprava,* obradio Oton Frangeš. 8°. Str. 152. Naslov pravi, o čem knjiga govori. Da so takove knjige narodu potrebne, pač ni treba omenjati.

4. *Danica.* Koledar i ljetopis društva svetog jeronimskoga za prostu godinu 1900. — 8°. Str. 244. — Priljubljeni ta koledar, ki je letos tiskan v 48.000 iztiskih, — četudi je narod poplavila cela ploha koledarjev — prinaša prav zanimiv poučno-zabavni oddelek. Tu so življenjepisi pok. cesarice Elizabete, pok. kanonika Ivana Bošnjaka, pok. društvenega blagajnika dr. Jurija Dočkala in Ivana viteza Trnskega. Prav mične so „Sličice iz seljačkov života“, katere podajejo v lepi obliki mnogo zdravega zrnja. Povest: „Bog svojih ne ostavlja“, katera je prevedena iz nemškega, ne bo pač nikogar ogrela. Bolja je Lepušićeva povest „Dobričina Mišo“, a prav primerni so Šafranovi sestavki: „Gdje nam je živa vjera?“ in „Lijepa naša domovina!“ Tu je še več poučnega in zabavno-šaljivega gradiva. Pozna se pač tudi tukaj ona bolezen, katera tudi nam ni neznana, a zove se: pomanjkanje dobrih pripovednih pisateljev. Tu je samo dvoje mogoče, ali se pisateljem neče pisati za narod, ali je pa pisati za narod res tako težko! — — —

Društvo sv. Jeronima šteje sedaj 14.389 členov. Dosmrtni člen je, kdor plača jedenkrat za vselej